

Dosarul nr. 2rac-118/20

Prima instanță - (Judecătoria Strășeni, sediul Călărași) A. Ucrainațeva
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) M. Anton, V. Cotorobai, I. Țurcan

ÎNCHEIERE

17 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Nicolae Craiu
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de avocatul Costăș Ruslan în interesele Întreprinderii cu Capital Străin „Premier Energy” Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii cu Capital Străin „Premier Energy” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Nirom Roz” cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 21 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 27 octombrie 2017, ÎCS „Premier Energy” SRL (anterior ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL) a depus cerere de chemare în judecată, concretizată ulterior (f.d. 125), împotriva SRL „Nirom Roz”, solicitând încasarea sumei de 30 812,11 lei cu titlu de dobândă de întârziere și a taxei de stat achitate la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 3 372,47 lei.

În motivarea acțiunii s-a indicat că la 24 august 2011 a fost încheiat contractul nr.20203000006 privind furnizarea energiei electrice consumatorului non casnic.

Potrivit clauzelor contractuale, societatea reclamantă s-a obligat să furnizeze energie electrică SRL „Nirom Roz”, care s-a obligat să utilizeze energia electrică conform prevederilor contractuale și să o achite în termenii indicați în factură.

SRL „Nirom Roz” a încălcat clauzele contractuale și nu a achitat complet facturile pentru energia electrică consumată nr. 1367648335, 1367648337-1367648339 devenite scadente, în perioada 8 februarie 2016 - 6 mai 2016, în sumă totală de 77 997,55 de lei.

Deoarece SRL „Nirom Roz” nu a achitat facturile în termenul indicat în ele, în baza prevederilor p. 3.13 ale contractului, societatea reclamantă a calculat penalități de întârziere, în limita termenului de prescripție, șase luni (180 zile), în mărime de 3 467,77 de lei ($77\ 997,55 \cdot 0,0247 \cdot 180$ zile)

Astfel, prin cererea de chemare în judecată, ÎCS „Premier Energy” SRL a solicitat încasarea din contul societății pârâte a sumei de 79 320,95 de lei (58 997,55 lei - datoria pentru energia electrică consumată, 3 467,77 de lei - penalități de întârziere, 16 855,63 de lei - dobânzi de întârziere) și a taxei de stat suportate la depunerea acțiunii în mărime de 2 379,62 de lei.

La 14 iunie 2018 ÎCS „Premier Energy” SRL și-a concretizat cerințele și a solicitat încasarea din contul SRL „Nirom Roz”, a sumei de 53 577,60 de lei (29574,30 de lei - datoria pentru energia electrică consumată, 3 467,77 de lei - penalități de întârziere, 20 353,53 de lei - dobânzi de întârziere) și a taxei de stat în sumă de 2 484,55 de lei.

Deoarece SRL „Nirom Roz” a achitat parțial datoria, ÎCS „Premier Energy” SRL a modificat cuantumul pretențiilor și la 25 iulie 2018 a solicitat încasarea sumei de 74 720,26 de lei (47 898,44 de lei - datoria pentru energia electrică consumată, 4 282,46 de lei - penalități de întârziere, 22 539,36 de lei - dobânzi de întârziere) și a taxei de stat în sumă de 31 24,29 de lei.

Pe parcurs, după intentarea acțiunii, SRL „Nirom Roz” a achitat total și benevol datoria de 47 898,44 de lei și penalitatea de 4 282,46 de lei. Societatea pârâtă a achitat datoria de 96 321,69 de lei (la 29 decembrie 2017 - 29 423,25 de lei, la 6 iunie 2018 - 14 000 lei, la 24 iulie 2018 - 5 000 lei și la 22 octombrie 2018 - 47 898,44 de lei).

Pentru acest motiv ÎCS „Premier Energy” SRL a renunțat la pretențiile privind încasarea datoriei de 47 898,44 de lei și a penalității de 4282,46 de lei.

Însă a majorat cuantumul pretențiilor accesorii cu 8272,75 de lei, solicitând încasarea sumei de 30 812,11 lei cu titlu de dobândă de întârziere, până la data achitării totale a datoriei de bază.

În legătură cu majorarea pretențiilor accesorii cu 8 272,75 de lei, societatea reclamantă a achitat taxa de stat de 248, 18 lei.

Dat fiind faptul că societatea pârâtă a achitat datoria și penalitatea de întârziere, după depunerea cererii de chemare în judecată, urmează să achite și taxa de stat la depunerea acțiunii în sumă de 2 484,55 de lei și a taxa de stat achitată pentru majorarea pretențiilor de 639,74 de lei și 248,18 lei, iar total 3 372,47 de lei.

Prin hotărârea din 5 aprilie 2019 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași, s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de ÎCS „Premier Energy” SRL împotriva SRL „Nirom Roz”, ca fiind neîntemeiată.

La 22 aprilie 2019, ÎCS „Premier Energy” SRL a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acesteia și emiterea unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 21 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de ÎCS „Premier Energy” SRL.

S-a casat parțial hotărârea din 5 aprilie 2019 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași, în partea compensării cheltuielilor de judecată, și, în această parte s-a pronunțat o hotărâre nouă, prin care:

S-a admis parțial cerința ÎCS „Premier Energy” SRL înaintată împotriva SRL „Nirom Roz”, cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a încasat de la SRL „Nirom Roz” în beneficiul ÎCS „Premier Energy” SRL taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată, în sumă de 2 448,11 lei.

În rest hotărârea instanței de fond s-a menținut.

În motivarea soluției instanța de apel a concluzionat, că instanța de fond corect a respins pretenția societății reclamante privind încasarea dobânzii de întârziere.

Or, SRL „Nirom Roz”, deși a achitat cu întârziere, în mai multe tranșe datoria în sumă de 47 898,44 de lei și penalitatea în mărime de 4 282,46 de lei, nu mai poate fi obligată la plata dobânzii de întârziere.

Instanța a menționat că pretenția ÎCS „Premier Energy” SRL privind încasarea dobânzii de întârziere, urmează a fi respinsă deoarece potrivit prevederilor art. 942 alin. (4) din Codul civil (modernizat), coroborat cu art. 38 din Legea nr. 1125 din 13 iunie 2002 pentru punerea în aplicare a Codului civil, creditorul poate solicita plata or a penalității or a dobânzii de întârziere, nefiind admisă solicitarea de încasare a ambelor plăți.

Astfel, norma de drept material care guvernează raportul juridic litigios nu permite încasarea consecutivă a celor două plăți, care constituie o modalitate de despăgubire pentru neîndeplinirea de către debitor a obligațiilor contractuale.

Referitor la capătul de cerere privind compensarea cheltuielilor de judecată, instanța de apel a reținut că în această parte hotărârea primei instanțe urmează a fi casată, deoarece în această privință prima instanță a dat o soluție greșită.

În acest sens a remarcat că în speță sunt aplicabile prevederile art. 97 alin. (2) din Codul de procedură civilă coroborate cu art. 94 din Codul de procedură civilă, deoarece societatea reclamantă a înaintat somații către societatea pârâtă pentru a executa benevol obligațiile și a achita datoria, însă ultima a refuzat, executându-le mult după adresarea cu prezenta acțiune în instanța de judecată.

Urmare a acestui fapt, cerința privind compensarea cheltuielilor de judecată necesită a fi admisă și încasată proporțional sumelor achitate de SRL „Nirom Roz” și, corespunzător pretențiilor la care ÎCS „Premier Energy” SRL a renunțat.

Totodată, Colegiul instanței de apel a menționat că cheltuielile de judecată formate din taxa de stat achitată la depunerea cererii de apel, urmează a fi respinse deoarece au fost respinse pretențiile care se supun taxării, încasarea dobânzii de întârziere, și admisă doar cerința ce se referă la compensarea cheltuielilor de judecată, care nu se supune taxării.

La 11 martie 2020, avocatul Ruslan Costăș, acționând în interesele ÎCS „Premier Energy” SRL, a declarat recurs împotriva deciziei din 21 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care să se admită cererea de chemare în judecată și să se încaseze din contul SRL „Nirom Roz” în beneficiul ÎCS „Premier Energy” SRL, suma de 30 812,11 lei - dobânzi de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 3 372,47 de lei - taxa de stat achitată în instanța de fond, 693,27 de lei - taxa de stat pentru examinarea apelului și 462,18 lei - taxa de stat pentru examinarea recursului, în total 4 527,92 lei.

În motivarea recursului, a invocat că hotărârile instanțelor de fond sunt contare principiilor de asigurare a securității raporturilor juridice, de legalitate, egalitate și de asigurare a unei certitudini în aplicarea normelor legale.

A remarcat că instanța de fond și de apel nu au aplicat normele de drept material care urmau a fi aplicate, și anume, art. 619 din Codul civil (în redacția de

până la 1 martie 2019), care nu pot fi ignorate de instanțele de judecată și urmează a fi aplicate când obligațiile pecuniare se execută cu întârziere.

La fel, a indicat că instanța de apel, a aplicat retroactiv norma de drept material - art. 942 alin. (4) din Codul civil (în vigoare din 1 martie 2019) și, contrar legii, a respins integral pretenția privind încasarea dobânzii de întârziere, motivând că, potrivit prevederilor art. 942 alin. (4) din Codul civil (în vigoare din 1 martie 2019), coroborat cu art. 38 din Legea nr. 1125 din 13 iunie 2002 pentru punerea în aplicare a Codului civil, recurentul poate solicita plata penalității or a dobânzii de întârziere, nefiind admisă solicitarea de încasare a ambelor plăți.

Astfel, consideră că instanța de apel a aplicat o normă care nu putea fi aplicată, raportului juridic litigios și urma să aplice art. 619 din Codul civil (în redacția de până la 1 martie 2019).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei atestă că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată participanților la proces la 31 ianuarie 2020 (f.d. 174), iar cererea de recurs a fost depusă la 11 martie 2020, în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

În adresa intimatului a fost expediată copia cererii de recurs depusă, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței. Însă, până la data examinării admisibilității recursului, intimatul nu a depus referință, prin care să-și expună poziția cu privire la recursul declarat.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de avocatul Ruslan Costaș în interesele ÎCS „Premier Energy” SRL nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de avocatul Costăș Ruslan în interesele Întreprinderii cu Capital Străin „Premier Energy” Societate cu Răspundere Limitată.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru